
پیشگفتار

دانش و فناوری همواره و در اغلب جوامع نقشی حیاتی و مؤثر در پیشرفت اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جامعه داشته است و به این تعبیر بسیاری از جوامع به نوعی جامعه دانش‌بنیان بوده‌اند. اما این مفهوم در چند دهه اخیر بویژه در کشورهای توسعه‌یافته بیش از پیش مورد توجه و تأکید قرار گرفته است.

جامعه دانش‌بنیان به تعبیری که امروز از آن نام برده می‌شود جامعه‌ای است که در آن رشد اقتصادی مبتنی بر دانش است. به بیان ساده‌تر دانش و فناوری منبعث از آن مهم‌ترین پیشران اقتصاد به شمار می‌روند.

شاید مهم‌ترین ویژگی جامعه دانش‌بنیان در این باشد که دانش را در چارچوب مدل رشد اقتصادی جای می‌دهد و شکوفایی و پایداری اقتصادی را مستقیماً به تولید انواع دانش (دانش علمی و دانش فنی) مربوط می‌کند.

جامعه دانش‌بنیان جامعه‌ای است که بقای آن به خلق دانش (علم و فناوری) از راه

تحقیق و توسعه (تحقیق و پژوهش) و شکوفایی آن به خلق "نوآوری" یعنی تولید و عرضه فرآورده‌ها و خدمات نوآورانه بستگی دارد. اغلب کشورهای جهان، دستیابی به اقتصاد دانش‌بنیان را طی یک تا دو دهه آینده به عنوان چشم‌انداز خود انتخاب کرده‌اند. خلق دانش از طریق تحقیق و توسعه، و به بیان دیگر خلق "دانش درون‌زا" که یک مشخصه اصلی اقتصاد دانش‌بنیان محسوب می‌شود، بر ایجاد یک نظام کارآمد تولید علم و فناوری تأکید دارد.

درباره این کتاب

بخش نخست کتاب به تشریح مفهوم اقتصاد دانش‌بنیان و شاخص‌های آن اختصاص دارد. این بخش ترجمه گزارش سازمان همکاری و توسعه اقتصادی است. در این گزارش همچنین نقش نهادهای علمی مانند دانشگاه‌ها در ایجاد و توسعه اقتصاد دانش‌بنیان تشریح می‌شود.

در بخش دوم تجربه دو کشور کره و قطر را در حرکت به سمت اقتصاد دانش‌بنیان مرور می‌کنیم تا بتوانیم مدل بومی شده مناسبی برای حرکت جامعه اسلامی ایران به سمت اقتصاد دانش‌بنیان بیابیم.